М.Х.Дулати атындағы Тараз мемлекеттік университеті

МАМАНДЫҚ: «ГЕОГРАФИЯ»

КАФЕДРА: «ЭКОЛОГИЯ»

НЕКЕ САРАЙЫ

Тектұрмас күмбезі – сәулет өнері ескерткіші. Орта ғасырдың басындағы көне қаланың орнында – Жамбыл облысының Талас ауданындағы Қызыларық ауылының маңындағы Талас өзенінің оң жағалауында орналасқан. Мазар (күмбез) 14 ғасырда салынған.

ТЕКТҰРМАС КҮМБЕЗІ ТҮГЕЛДЕЙ ҚИРАҒАН, ТЕК 19 ҒАСЫРДЫҢ 80-ЖЫЛДАРЫНДА.ТҮСІРІЛГЕН ФОТОСУРЕТ БОЙЫНША ҒАНА БЕЛГІЛІ. КҮМБЕЗДІ МАЗАР СҰЛТАН МАХМҰТ ХАННЫҢ БЕЙІТІНЕ.ОРНАТЫЛҒАН, АСТЫҢҒЫ.ЖАҒЫ ТӨРТБҰРЫШТЫ,ЖОҒАРЫ ЖАҒЫ КҮМБЕЗДІ, КҮЙДІРІЛГЕН ҚЫЗЫЛ КІРПІШТЕН ҚАЛАНҒАН..

Есігі батысқа – Тараз шаһарына қаратылып, құрылыстың бұрышаруашылығыбұрыштарына қабыстыра сәнді бағаналар қойылғаны, қабырғалары сылақпен сыланғаны байқалады. Тектұрмас күмбезінде 19 ғасырдың 2-жартысында В.А. Каллаур, ал 1939 – 1940 жылы Г.И. Пацевич зерттеу жұмыстарын жүргізген. 1986 жылы мазар маңы қоршалып, тиісті атауы жазылған

8 4 2005

Қазақстанның мемлекеттік қорықтары:

Ақтау

Алтай

Алматы

Үстүрт

Науырзым

Марқакөл

Ақсу-Жабағылы

Алакөл

Қарқаралы

MyShared

Ақсу-Жабағылы қорығы

1927 жылы құрылған. Атауы екі өзеннің атынан құралған: Ақсу және Жабағылы. Әсіресе Ақсу өзені өзінің өтуге ыңғайсыз тік жағасымен ерекшеленеді. Жалпы ауданы - 85,3 мың га. Мұнда Талас Алатау солтүстік-батыс шатқалы мен Өгем шатқалының көркем биік таулы ландшафты кіреді. Қорықта өсімдіктің 1404 түрі, аңдардың 47 түрі, құстың 239 түрі мекен етеді.

MyShared

ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЕРЕКШЕ ҚОРҒАЛАТЫН ТАБИҒИ АУМАҚТАРЫ
ОСОБО ОХРАНЯЕМЫЕ ПРИРОДНЫЕ ТЕРРИТОРИИ КАЗАХСТАНА
SPECIALLY PROTECTED NATURAL AREAS

Онда мүіктің 61, қынаның 58, жоғары сатыдағы өсімдіктердің 1400 (дәрі-дәрмектік өсімдіктерден: қылша, сасыр, иманжапырақ, түйежапырақ, сарыағаш, шәйқурай, талас қорғасыны; техникалық өсімдіктерден: арша, рауғаш, таран; Өсімдіктер дүниесі әр алуан.

Онда мүіктің 61, қынаның 58, жоғары сатыдағы өсімдіктердің 1400 (дәрі-дәрмектік өсімдіктерден: қылша, сасыр, иманжапырақ, түйежапырақ, сарыағаш, шәйқурай, талас қорғасыны; техникалық өсімдіктерден: арша, рауғаш, таран;

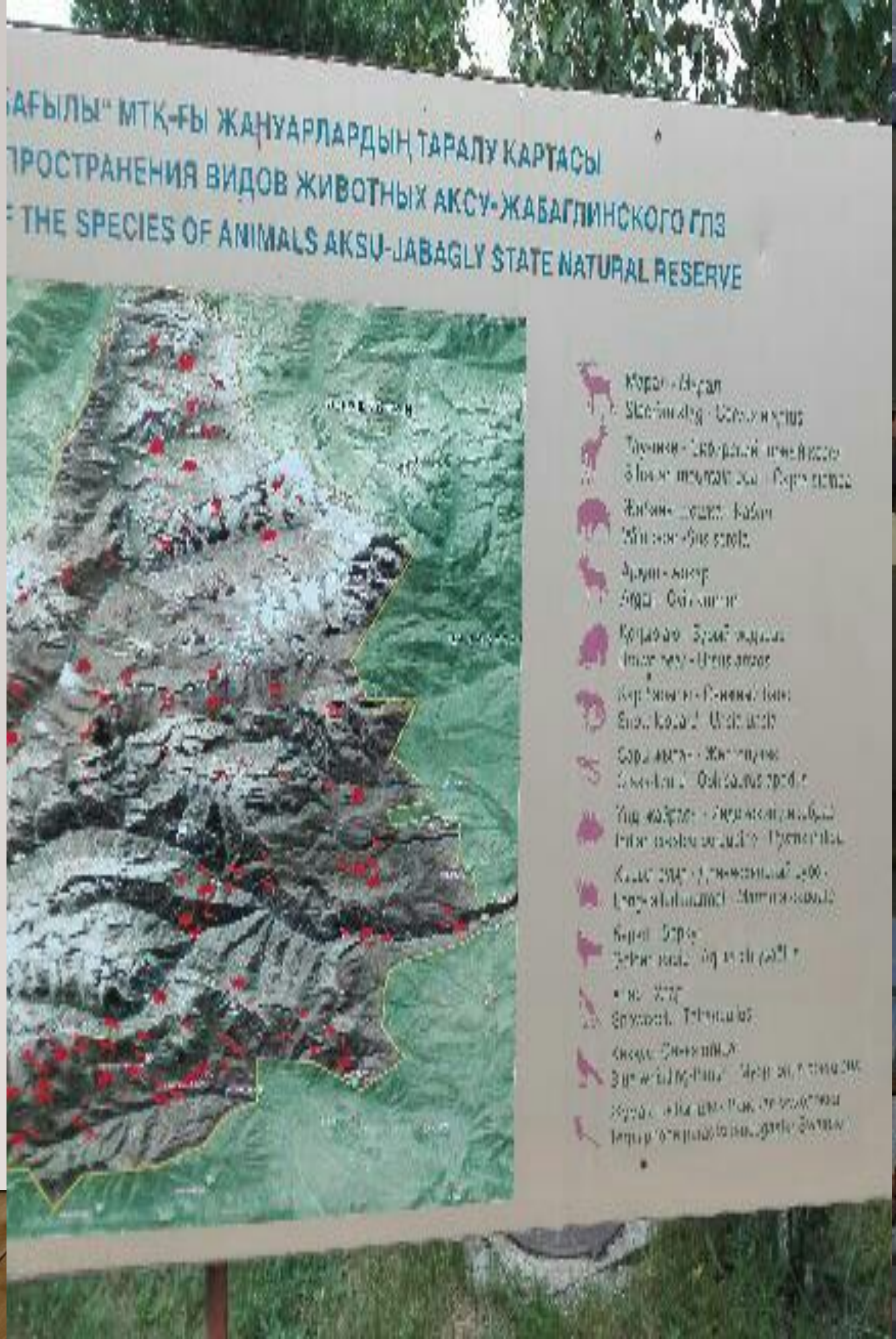
АҒЫЛЫ" МТҚ-ҒЫ ЖАНУАРЛАРДЫҢ ТАРАЛУ КАРТАСЫ
ПРОСТРАНЕНИЯ ВИДОВ ЖИВОТНЫХ АКСУ-ЖАБАГЛИНСКОГО ГПЗ
F THE SPECIES OF ANIMALS AKSU-JABAGLY STATE NATURAL RESERVE

АҚСУ-ЖАБАҒЫЛЫ
МЕМЛЕКЕТТІК
ТАБИҒИ ҚОРЫҒЫ

сүтқоректілердің 42 (арқар, таутеке, елік, марал, барыс, Тянь-Шань қоңыр аюы, борсық, сусар, т.б.); құстардың 238 (гималау ұлары, кекілік, сақалтай, бүркіт, қара құтан, бозторғай, сарытоғай, ителгі, шымшық, т.б.); бауырымен жорғалаушылардың 9 (алай жалаңкөзі, сары бауыр кесіртке, қалқантұмсықты қара шұбар жылан, сұржылан, т. б.), қосмекенділердің 2 (жасыл құрбақа және көлбақа) және өзендерінде балықтың 2 түрі тіршілік етеді. Омыртқасыз жәндіктердің де алуан түрлері бар. Қорықта ғылыми-зерттеу жұмыстары үзбей жүргізіледі. Ғалымдардың қорықтың табиғат байлықтары жөнінде 400-ден астам еңбектері жарияланды.

Кармышева ханым: “Ғасырлар бойы жасайтын ғажайып арша алқаптары Қазақстан бойынша тек Ақсу-Жабағылы аумағында және Сайрамсу мен Сарыайғыр шатқалдарында ғана сақталып қалған”, – деп жазды.

АШЫҚ ОТТЫ ПАЙДАЛАНУҒА ТЫЙЫМ САЛЫНАДЫ!
ПОЛЬЗОВАТЬСЯ ОТКРЫТЫМ ОГНЕМ ЗАПРЕЩЕНО!
IV
КЛАСС ПОЖАРНОЙ ОПАСНОСТИ
Ақсу-Жабағлы мемлекеттік табиғи қорығы
Рұқсатсыз кіруге болмайды
Табиғатты өрттен қорғаңыз

Назарларыңызға рахмет!